

מיכתבים

בלויאליות ובמיקצועיות

על דוברת משרד-התיירות ("רחל המרחלת", העולם הזה 21.6.89).

בהעולם הזה הופיע קטע רכילות המתייחס לגב' בבורה גנני, דוברת משרד-התיירות.

עיקר האמור בידיעה איננו נכון. הגב' גנני עברה כתיאום עם השר, אברהם שריר, כפי שעברה כתיאום עם כל השרים האחרים ששימשה להם דוברת. עם כניסתו של השר גירעון פת לתפקיד, הוא קיים עימה שיחה, אשר במהלכה הודיע לה שאין כוונתו להחליף אותה, והיא תמשיך לשמש כדוברת המשרד.

הגב' גנני עוסקת בדוברות שנים רבות. כאחרונה היא פנתה אל השר פת וביקשה ממנו פסקיזמן מעיסוק זה. השר הבין לליבה והשאיר בידיה את הבחירה בין יציאה לשליחות לחו"ל ובין המשך התפקיד כדוברת.

הגב' גנני מעולם לא ניסתה, לחסום את התיקשורת "לפני השר פת, ומאז כניסתו לתפקיד היא נהגה בלויאליות ובמיקצועיות, כפי שעשתה תמיד.

מ. עצמון, עורך-דן, ירושלים

● **הדברים נובעים מחוסר-תיקשורת. לפי הוראת פת, ביקשה הדוברת גנני שלא לראיין אותו בשבועות הראשונים לכניסתו לתפקיד שרה-התיירות, כדי שיהיה לו זמן ללמוד את החומר. כמה עיתונאים נרגזים פנו אל השר במישרין, וזה העניק להם ראינות. מכאן התקבל הרושם כאילו הדוברת חסמה את הדרך אליו כלי כוונתו.**

חריג

על המתחים המיניים במיסדרות נות הכנסת ("עוזרת פרלמנט-רית", העולם הזה 24.5.89).

פרום העוזרים הפרלמנטריים מוחה בתר-קף על התרמית שנצטיירה לגבי העוזרים הפרלמנטריים ועבודתם בכתבת העולם הזה, בהקשר לאותה עוזרת פרלמנטרית, שבה רנה הכתבה.

אנו רואים כסיפורה חריג ביותר ובלתי-מייצג, ומוקיעים את המיקרה לחומרה רבה. שורום העוזרים הפרלמנטריים, הכנסת, ירושלים

להסיק מסקנות

על ההבדל בין ישראל לגרמניה ("יומן אישי", העולם הזה 22.5.89).

אני יוצא גרמניה, בגיל קרוב לגילו של אורי אבנרי. תמיד נהניתי מיומן האישי שלו. אך חלק מקומם ביומן הוא הפריטה על הנימה של ציונות-גזענות וציונות-פאשיזם. הקטע "נהריה אינה גרמנית" נועד ליצור אסוסיאציה בין מינהגי נאצים ויהודים.

ובכן, יהודי גרמניה לא שאפו לזרוק את הרוב הגרמני לים. המדינה הגרמנית לא היתה מוקפת במדינות יהודיות עוינות, שאינן נאלצה גרמניה להילחם מפעם לפעם.

לאור מה שמתרחש בעכו, בנצרת, באום-אליפחם ובכפרים הגליל השונים, כיצד היו, לדעת אבנרי, מתנהלים חיינו אילו היתה לצד תל-אביב יפו ערבית, ובה רבע מיליון תושבים?

אילו הייתי שותף לדעת אבנרי על אופיה של אילנות לא הייתי יכול כלל לגור בארץ: אולי כראי שגם הוא ינסה להסיק מסקנות? **סררי באומן, כפר מעש**

האבר של 001

על מדור חדש בעולם הזה ("עיתונות בע"מ", העולם הזה 7.6.89).

המדור החדש, עיתונות בע"מ, הוא כאמת רבי-עניין. אבל אינני מבין כיצד אפשר לרווח העולם הזה 2704

הבלתי-נשכח של המפגין המארוקאי, המניף את הדגל בראש ההפגנה.

כבר ב-1950 הזהיר העולם הזה מפני תוצאת היחס למיעוט הערבי שנשאר במדינה. בתמונה נראה חייל ישראלי, ועל זרועו מיספר של מחנה-השמדה, בודק את תעודותיו של אזרח ערבי.

מציינת האוצרת בקאטאלוג: "העולם הזה חרג מהקונסנזוס הציבורי השורר בשנות ה-50 בקשר לחוקיותו ולנחיצותו של המימשל הצבאי, ומתייחס לסיבולם של התושבים הערביים".

במקום אחר מובא עמוד של העולם הזה (1963), ובו תצלום של קריאה לביטול המימשל של הצבאי המצויירת על הקיר. מתחתיה-סמל לים של איקס ששור על רקע צהוב, סמל התנועה לביטול המימשל הצבאי. מכיוון שהתע"ר רוכה עוסקת רק בתיעוד הרברים, נאמר רק כי הסמלים הם מ-אוסף אורי אבנרי. אפשר להוסיף שאני המצאתי או סמל זה, ושהעולם הזה גייס רבים מן הפעילים הצעירים שציירו את הסימנים על הקירות.

במאבק זה ניצחנו, והמימשל הצבאי בר-טל. אבל היחס למיעוט הערבי לא השתנה למעשה, ואת התוצאות רואים כיום, כמעט 40 שנה אחרי שהעולם הזה פתח במאבק זה. גם מאבקנו בכפייה הדתית בא לידי ביטוי על קירות התערוכה, בעמוד משעשע של שימרון צבר.

כך גם מאבקנו העקשני בשיטות-השרדה של הויד בך-גיריון. אחד המוצגים הבולטים בתערוכה הוא שער העולם הזה שבו נראה פינחס לבון, איש-השנה תשכ"א (1960), הורס בפטיש פסל של בך-גיריון.

מכיוון שהתערוכה מסתיימת ב-1967, למחרת מלחמת ששת-הימים, אין בה המאבק הגדול של העולם הזה נגד הכיבוש מאז יומן הראשון, וניסיונו הבלתי-נלאה להסביר, מאז

ואדירסאליב, 1959 תצלום בלתי-נשכח

1952, שאין פיתרון בלי הקמת מדינה פלסטינית לצד ישראל. כיום, כעבור קרוב ל-35 שנה ויותר, הולכת ומתקבלת הכרה זו על דעת רוב המדינה.

האולם הבא

המוצגים של העולם הזה משקפים מאד בקיום פוליטיים וציבוריים, שבהם עמד העורכים של המדינה הראשונה, וגם הצגה של פיתרונות, הנראים כיום כולם כנבואות. רוב העניינים האלה עמד העולם הזה לברו, ובכולם, בלי יוצא מן הכלל, הוכחו דבריו כנכונם — אחרי המש, 10 או 40 שנה. אילו היתה התערוכה נמשכת, והיה מוקדש בה אולם נוסף לתקופה שבין 1967 ו-1989, היה העולם הזה תופס שוב מקום בולט. ואני מעד להינבא: אם בתערוכה עתידית יהיה עוד אולם, משנת 1989 והלאה, יהיה גם בו מקום חשוב מוקדש לשבועון זה.

אורי אבנרי

קווא יני.

וברבים מהם מילא תפקיד של חלוץ ההולך לפני המחנה, לפעמים בכמה שנים, לפעמים בדרוש.

יתכן כי ניתן לחלק את כל התערוכה לשתי תקופות — לפני ואחרי. ולא לפני ואחרי קום המדינה, אלא לפני ואחרי קאריקטורה אחת של העולם הזה.

והי קאריקטורה של דוש (או הקאריקטוריסט של העולם הזה) המראה גבר מעשן סיגאר, ליד מכונת-פאר, ועל חזהו סרט המכיר: "הלוץ". היא פורסמה ב-1951.

כל מבקר חש כאן בצביטה בליבו. תמה תקופת התמימות, תקופה השמורה בלב כל בני הדור של אז כנגידן אבוד. החלה תקופה אחרת.

אחד המוצגים החשובים ביותר הוא עמוד פתיחה של כתבה בעולם הזה מ-13 באוגוסט 1953. מופיעה בו תמונה של אשה מיוזרת, עולה חרשה, ועליה המילה האחת: "רעב".

מעירה אוצרת התערוכה בקאטאלוג: "הבית פניה של אשה זו שונה מאוד מהבנות פניהם של העולים החרשים בעיתונים אחרים. העולם הזה הוא העיתון היחיד המרגיש את

העולם הזה הוא העיתון היחיד המרגיש את

אוגוסט 1953: "רעב" העיתון היחיד

הצדדים המוצגים של קליטת העליה בשנות ה-50.

כעבור שבוע הופיעה בעולם הזה כתבה שניה על אותו נושא, המוצגת גם היא בתערוכה. כמו פעמים רבות מאז ועד היום, שברנו קשר של שתיקה.

העולם הזה היה העיתון היחיד בשנות ה-50 הראשונות, שנות העליה ההמונית, שה' תרע על המישיגים הנוראים הנעשים בקליטת העליה, ובייחוד העליה מארצות-ערב. טבענו אז את הסיסמה: "רופקים את השחר-רימ" אמרנו שנוצרת כאן פיצצת-יומן. הקדמנו את האחרים בדרך שלם.

את התוצאות הראשונות רואים באולם אחר בתערוכה, שבו מוצג שער היסטורי של העולם הזה. מ-15 ביולי 1959 — השער של מרד ואדירסאליב בחיפה, ובו התצלום

מה זה העולם הזה? מה תפקידו? מה חלף-קו כחיי המדינה עד כה, ומה יהיה חלקו בעתיד? אפשר למצוא תשובות על שאלות אלה בתערוכה המעניקה לכל המבקר לבה חווייה בלתי-נשכחת.

תחת הכותרת לחיוב עם חלום כינסה בת"י רובר בוטסיון תל-אביב את ההיסטוריה של 40 שנה, משנות ה-20 ועד מלחמת ששת-הימים: כרזות, כותרות, תצלומים, שער-עיתונים, קאריקטורות, מודעות מיס-חריות. זוהי חווייה מרגשת לכל מבקר, אך לקוראי העולם הזה זוהי חווייה מרגשת שביעת-יים.

כי העולם הזה מופיע בתערוכה זו וגם בקאטאלוג הנהדר שלה, ובו 418 מוצגים, שי הוא יצירה בפני עצמה) עשרות פעמים. פשוט אי-אפשר לתעד את התקופה — ממיל-חמת-העצמאות והלאה — מבלי להיעזר בעמודי העולם הזה.

זהו, על כן, התפקיד הראשון שלנו — לתעד, לרדות. העולם הזה מתאר את מה שמתרחש, בעין פשוטה, בראש פתוח, במצד למה פתוחה.

אני חושב שכל מי שמבקר בתערוכה זו — הביקור בה הוא מסע-זיכרונות לכל מי שחי בארץ וגדל בה — יעמוד על חלקו המכריע של העולם הזה בדיווח על המתרחש במדינה.

יום העצמאות, איש"י 1952 צבימה בלב

מעניין שהמתחרה הכי גדול שלנו באותן שנים, השבועון דבר העובונ, מיוצג בכל התערוכה רק פעמיים-שלוש. התייער שלו היה פשוט בלתי-חשוב.

קשר של שתיקה

אבל, "העולם הזה" לא היה מעולם מרי-וח ארשי, העומד מן הצד, רואה ורושם. התערוכה מבחירה זאת כבידור: העולם הזה היה שותף מרכזי בכל המאבקים במדינה,